

บทบาทของผู้บริหารกับมาตรฐานด้านกระบวนการทางการศึกษาของสถานศึกษา

สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1

The Administrators' Roles and Standard of Municipality School Administration Process Under the Jurisdiction of Local Education Region I

พรนิดา กীরติวิทยากรณ์*

Pornnida Keerativittayaporn

ศิริชัย ชินะดังกูร**

Sirichai Chinatangkul

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อทราบ 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 2) มาตรฐานด้านกระบวนการทางการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับมาตรฐานด้านกระบวนการทางการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยใช้สถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 จำนวน 30 โรงเรียน เป็นกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้การวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารตามแนวคิดของคิล่าและปีเวอร์ และมาตรฐานด้านกระบวนการของทางการศึกษาตามเกณฑ์การประเมินมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัย พบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) มาตรฐานด้านกระบวนการทางการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) บทบาทของผู้บริหารกับมาตรฐานด้านกระบวนการทางการศึกษาของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: บทบาทของผู้บริหาร / มาตรฐานด้านกระบวนการทางการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล

* นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

** อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

The purposes of this research were to find; 1) the administrators' roles in municipality schools under the jurisdiction of Local Education Region I; 2) standard of municipality school administration process under the jurisdiction of Local Education Region I and 3) the relationship between the administrators' roles and standard of municipality school administration process under the jurisdiction of Local Education Region I. The sample was 30 municipality schools under the jurisdiction of Local Education Region I. The research instrument was a questionnaire concerning administrators' roles based on Caela and Beverly and standard of municipality school administration process based on municipality schools. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean, standard deviation and Pearson's product-moment correlation coefficient. The findings of the research were as follows: 1) The administrators' roles in municipality schools as a whole was found at a high level. 2) Standard of municipality school administration process as a whole was found at a high level. 3) There was a relationship between the administrators' roles and standard of municipality school administration process at .01 level of significance.

Keywords: The administrator's role / standard of municipality school administration process

บทนำ

โลกในยุคปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งเป็นสังคมอยู่บนฐานของความรู้ ชีดความสามารถในการแข่งขันเพิ่มความรุนแรงมากขึ้น ความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาการ และเทคโนโลยี การสื่อสารตลอดจนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้องค์กรต่างๆ ต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ในการบริหารจัดการ โดยเฉพาะบุคลากรต้องพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องจึงจำเป็นที่แต่ละประเทศจะต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาและเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทาย

ของกระแสโลก ซึ่งแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 – 2559) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี จึงหันมาเน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา และในการพัฒนาคนจะต้องพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ เพื่อให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจและสติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขจากทิศทางใหม่ของแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 – 2559) ได้กล่าวไว้ดีกว่า การที่จะพัฒนาสังคมไทยขณะนี้และในอนาคตให้เป็นสังคมฐานความรู้ที่การ

เรียนรู้ ความรู้และนวัตกรรมเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนา จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องส่งเสริมและสร้างสภาพการณ์เพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพ และขีดความสามารถของคนส่วนใหญ่ในประเทศ โดยยึดหลักการให้ทุกภาคส่วนของประเทศ เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดและตัดสินใจในกิจกรรมสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับตนเองและชุมชน ท้องถิ่น การสนับสนุนให้สังคมทุกส่วนและทุกระดับได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ และการสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อความสำเร็จ ในการปฏิบัติเช่นนี้จะทำให้เกิดพลังชุมชน ท้องถิ่นที่เข้มแข็ง อันจะเป็นฐานรากที่มั่นคงในการพัฒนาประเทศอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืนตลอดไป ในปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในมาตรา 80 (4) ได้กล่าวถึง การส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา และเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียม และสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐกระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีหน้าที่ในการสนับสนุนส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถปฏิบัติภารกิจตามอำนาจหน้าที่ในความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งภารกิจในความรับผิดชอบของท้องถิ่นมีอยู่หลายภารกิจ และภารกิจในการจัดการศึกษา

ให้แก่ประชาชนก็เป็นการกิจที่สำคัญอีกภารกิจหนึ่งของท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องดำเนินการจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพ และมีมาตรฐานสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติประกอบกับพิจารณาเห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรที่มีศักยภาพ และมีโอกาสในด้านความพร้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมพัฒนาระดับคุณภาพการศึกษาของท้องถิ่นให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของประชาชนโดยทั่วไป จึงได้กำหนดให้โรงเรียนต้องจัดการศึกษาให้เต็มคุณภาพและมีมาตรฐานโดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ดำเนินการกำหนดมาตรฐานเพื่อให้สอดคล้องคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของมาตรฐานการศึกษาชาติและรองรับการประเมินภายนอกจากองค์กรมหาชน (2551: 10) ที่ได้กำหนดเอาไว้ โดยแบ่งมาตรฐานการศึกษาของท้องถิ่นออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านผลผลิต มี 11 มาตรฐาน 40 ตัวบ่งชี้ 2) ด้านปัจจัย มี 5 มาตรฐาน 24 ตัวบ่งชี้ 3) ด้านกระบวนการ มี 8 มาตรฐาน 40 ตัวบ่งชี้ซึ่งการบริหารงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกกลุ่มต่างๆ ที่เข้ามาทำงานร่วมกันในบางครั้งอาจเกิดปัญหาขึ้น ทำให้การดำเนินงานไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ผู้บริหารจึงมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้กำหนดทิศทางของความเจริญก้าวหน้าและแสดงพฤติกรรมของการบริหารโดยทำหน้าที่ในการจูงใจ เริ่ม ประนี ประนอม ตัดสินใจและประสานสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในหน่วยงานเดียวกัน ตลอดจน

การสร้างสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้ทุกคนทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้

จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ในภาพรวมเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาของไทย คุณวิริยวิทย์ ทิพย์นพคุณ (2553: 1) พบว่ามีอุปสรรคปัญหาสำคัญอยู่ 5 ปัญหาใหญ่ๆ ที่มีผลต่อการจัดการศึกษาของไทยโดยจะกล่าวถึงต่อไปนี้ 1) ปัญหาครูอาจารย์ ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาของไทยส่วนใหญ่ 2) ปัญหาการขาดภาวะผู้นำ 3) ปัญหาระบบคัดเลือก 4) ปัญหาด้านประสิทธิภาพการใช้งบประมาณการศึกษา 5) ปัญหาระบบการประเมินผลและการสอบแข่งขัน นอกจากนี้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้สรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (รอบสอง พ.ศ. 2549-2553) ซึ่งในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสองเป็นการประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษา จากการประเมินสถานศึกษาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 - 2550 จำนวนทั้งสิ้น 15,601 แห่ง จากผลประเมินสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวม สังเกตได้ว่าสถานศึกษาในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ยังมีสถานศึกษาที่ยังไม่ได้ผ่านการรับรองจากการประเมินคุณภาพภายนอกอีก 40 สถานศึกษา เป็นการแสดงให้เห็นว่ากรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นยังประสบปัญหาด้านคุณภาพการศึกษา ซึ่งผู้บริหารถือว่ามีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550: ข)

ได้รายงานการวิจัย การบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฉบับสรุป ได้ข้อสรุปปัญหาการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ 4 ด้านดังนี้ 1) ด้านวิชาการ ปัญหา 3 อันดับแรกที่พบ คือ ไม่มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของเทศบาล รองลงมาคือขาดการนำผลการนิเทศโรงเรียนพัฒนาการจัดการศึกษาและขาดการนิเทศโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ 2) ปัญหาด้านงบประมาณ คือ พัสดุ/ครุภัณฑ์ในปัจจุบันไม่เพียงพอแก่การใช้งาน 3) ปัญหาด้านการบริหารบุคคล คือ บุคลากรขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน และบุคลากรได้รับมอบหมายงานไม่ตรงกับความรู้และความสามารถ 4) ปัญหาด้านการบริหารทั่วไป คือ ระบบข้อมูลและสารสนเทศภายในเทศบาล ยังไม่เป็นระบบ รองลงมาคือข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาไม่มีความต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน และขาดระบบสารสนเทศเชื่อมโยงข้อมูลของโรงเรียนทำให้ไม่คล่องตัว ส่วนในเรื่องของด้านมาตรฐานด้านกระบวนการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ สามโกเศศ อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง ศึกษาธิการ (2551: จ) ได้กล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคของการจัดการศึกษาท้องถิ่นไว้ดังนี้ คือ ปัญหาของการจัดการศึกษาท้องถิ่น 1) ปัญหาการบริหารจัดการโดยหน่วยงาน จากส่วนกลางยังมีข้อจำกัดด้านบุคลากรซึ่งจะต้องมีการพัฒนา 2) ความไม่ต่อเนื่องของนโยบายสนับสนุนการศึกษาของท้องถิ่น 3) คุณภาพและมาตรฐานโรงเรียนของท้องถิ่น ยังไม่ทัดเทียมกัน

4) องค์ประกอบของส่วนท้องถิ่น ยังมีทรัพยากรที่ไม่ทัดเทียมกัน ส่วนอุปสรรคของการจัดการศึกษาท้องถิ่น 1) ส่วนกลางยังไม่มีชัดเจนในด้านการจัดการศึกษาท้องถิ่น 2) การบริหารจัดการศึกษาของท้องถิ่นยังขาดความพร้อม 3) ความสามารถในการบริหารจัดการศึกษาของท้องถิ่นยังไม่ทัดเทียมกัน 4) ความไม่ต่อเนื่องในการสนับสนุนการศึกษาของท้องถิ่น 5) ความไม่เข้าใจเรื่องการศึกษาท้องถิ่นของบุคลากรในเขตพื้นที่การศึกษา 6) อัตราค่าจ้างครูซึ่งส่วนกลางไม่สามารถเพิ่มให้ได้ 7) การใช้งบประมาณท้องถิ่นสนับสนุนโรงเรียนของส่วนกลางแตกต่างกัน อันเนื่องมาจากการเห็นความสำคัญของการศึกษาและข้อจำกัดของท้องถิ่นมีความแตกต่างกัน นอกจากนี้จากรายงานประจำปี 2551 ของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม (2551: 65) ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาและแก้ไขในมาตรฐานด้านกระบวนการทางการศึกษาไว้ดังนี้ 1) มาตรฐานที่ 6 แนวทางพัฒนาและแก้ไข ให้สถานศึกษาในสังกัดเทศบาล มีการจัดทำระบบสารสนเทศและจัดหาเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการทำงานเพื่อให้งานเกิดความสะดวกรวดเร็ว เกิดความก้าวหน้าและเป็นปัจจุบัน 2) มาตรฐานที่ 7 แนวทางพัฒนาและแก้ไข ให้สถานศึกษาในสังกัดเทศบาล มีการติดตามผลความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของฝ่ายต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ควรให้ผู้บริหาร ครู ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้มากขึ้น 3) มาตรฐานที่ 8 แนวทางพัฒนาและแก้ไข ให้สถานศึกษาในสังกัดเทศบาล จัดให้มีสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับ

ท้องถิ่น โดยสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและให้ทุกฝ่ายโดยเฉพาะผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ควรมีการประเมินการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง 4) มาตรฐานที่ 9 แนวทางพัฒนาและแก้ไข ให้สถานศึกษาในสังกัดเทศบาลมีการจัดทำโครงการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การเยี่ยมบ้านนักเรียนตามแผนปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง มีการจัดกิจกรรม/โครงการเพื่อส่งเสริมศักยภาพของนักเรียน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอทุกคน 5) มาตรฐานที่ 10 แนวทางพัฒนาและแก้ไข ให้สถานศึกษาในสังกัดเทศบาลมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับการซ่อมแซมและติดตั้งอุปกรณ์ วัสดุต่างๆ ในโรงเรียนอย่างเพียงพอ 6) มาตรฐานที่ 11 แนวทางพัฒนาและแก้ไข ให้สถานศึกษาในสังกัดเทศบาล ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งการเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นจัดทำทำเนียบภูมิปัญญาท้องถิ่นให้มีความถูกต้องเป็นปัจจุบัน 7) มาตรฐานที่ 12 แนวทางพัฒนาและแก้ไข ให้สถานศึกษาในสังกัดเทศบาล พัฒนาระบบการประชาสัมพันธ์โรงเรียนให้ชุมชนทราบด้วยวิธีการที่หลากหลาย และสามารถเข้าถึงชุมชนได้อย่างทั่วถึง และ 8) มาตรฐานที่ 13 แนวทางพัฒนาและแก้ไข ผู้บริหารควรเอาใจใส่ให้คำแนะนำและช่วยเหลือในเรื่องการบริหารงานในแต่ละช่วงชั้นอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามนโยบายที่กำหนดและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

จากข้อมูลเบื้องต้น แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นยังมีความจำเป็นที่ต้องได้รับการแก้ไข

และพัฒนา โดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานในสถานศึกษา โดยการจัดกิจกรรมและนำเทคนิควิธีการ ความรู้ความเข้าใจและสื่อมากระตุ้นให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ การนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน จัดให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งตรงกับมาตรฐานด้านกระบวนการทางการศึกษา ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และการที่จะแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าวผู้บริหารถือว่ามิมีบทบาทสำคัญมากในการจะพัฒนาบุคลากร จึงเป็นเหตุให้ผู้วิจัยต้องการที่จะศึกษาถึงบทบาทของผู้บริหารที่สัมพันธ์กับมาตรฐานด้านกระบวนการทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้เป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงคุณภาพกระบวนการจัดการศึกษาให้มีความคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1
2. เพื่อทราบมาตรฐานด้านกระบวนการทางการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับมาตรฐานด้านกระบวนการทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1

วิธีการศึกษา

การดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย

เป็นการศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรค ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร ด้านการวางแผนจากตำรา เอกสารทางวิชาการ ข้อมูลสารสนเทศ รวมทั้งงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ แหล่งค้นคว้าต่างๆ ขอคำแนะนำและความเห็นชอบในการจัดทำโครงร่างวิจัยจากคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เสนอโครงร่างวิจัยต่อภาควิชาการบริหารการศึกษา และขออนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงานตามโครงการวิจัย

เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการวิจัย ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยการหาความตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) หาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) ซึ่งค่า IOC ของแบบสอบถามมีค่ามากกว่า 0.6 ทุกข้อ นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 8 โรง รวมผู้ให้ข้อมูลจำนวน 32 คน และความเที่ยง (Reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.976 เก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวม

ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง วิเคราะห์ข้อมูล และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนการเสนอผลการวิจัยต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามคำแนะนำของคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ แล้วจัดทำเป็นรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์การวิจัย จึงได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

รูปแบบการวิจัยเป็นเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ที่มีแผนแบบการวิจัยในลักษณะที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเดียว ศึกษาสภาวะการณ์ ไม่มีการทดลอง (The one shot, non-experimental Case Study Design) โดยใช้สถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 เป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษาสังกัดเทศบาลที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี จังหวัดนครปฐม จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 32 โรงเรียน โดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 โรงเรียน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งประเภท (Stratified Random Sampling) โดยจำแนกตามจังหวัด และใช้การสุ่ม

อย่างง่าย (Simple Random Sampling) ในการเลือกโรงเรียน กำหนดให้ผู้ให้ข้อมูลของแต่ละโรงเรียนจำนวน 4 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 2 คน และพนักงานครู 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูล 120 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารตามแนวคิดของคิลาและบีเวอร์รี่ (Caela and Beverly) และมาตรฐานด้านกระบวนการทางการศึกษา ตามเกณฑ์การประเมินมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน: ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ 1) ผู้วิจัยทำบันทึกถึงคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังผู้บริหารสถานศึกษา และพนักงานครูสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และ 2) การเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ผู้วิจัยเดินทางไปส่งข้อมูลและเก็บรวบรวมข้อมูลกลับคืนมาด้วยตนเองและส่งทางไปรษณีย์ เมื่อได้รับแบบสอบถามทั้งหมดกลับคืนมาแล้วนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์เพื่อหา ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product – Moment Correlation Coefficient) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่องบทบาทของผู้บริหารกับมาตรฐานด้านกระบวนการ

การทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดเทศบาล
กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 สรุปผลได้ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดย
ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$, S.D.=
0.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ใน
ระดับมาก 4 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไป
หาน้อย ดังนี้ บทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก
($\bar{X} = 4.06$, S.D.= 0.40) บทบาทเป็นผู้ประเมิน
($\bar{X} = 3.85$, S.D.= 0.42) บทบาทเป็นผู้คาดการณ์
($\bar{X} = 3.79$, S.D.= 0.44) และบทบาทเป็นผู้ให้
คำปรึกษา ($\bar{X} = 3.68$, S.D.= 0.48) และอยู่ใน
ระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ บทบาทเป็น
ผู้ส่งเสริมสนับสนุน ($\bar{X} = 3.37$, S.D.= 0.38)
ตามลำดับ

2. มาตรฐานด้านกระบวนการทางการ
ศึกษาของสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่ม
การศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ
มาก ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.39) เมื่อพิจารณาเป็น
รายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 7 ด้าน โดยมี
ค่าเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มาตรฐาน
ที่ 10 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและ
การส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและ
เต็มตามศักยภาพ ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.58)
มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการสนับสนุนและ
ใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} =$
3.79, S.D. = 0.54) มาตรฐานที่ 9 สถานศึกษามี
การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่าง
หลากหลาย ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.50) มาตรฐาน
ที่ 7 สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษา
โดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน ($\bar{X} = 3.69$, S.D. =
0.39) มาตรฐานที่ 8 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร

และกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.37) มาตรฐานที่ 12 สถาน
ศึกษามีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรทาง
ศาสนาและสถาบันทางวิชาการ เพื่อพัฒนาวิถิ
การเรียนรู้ในชุมชน ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.67)
และมาตรฐานที่ 6 สถานศึกษามีการจัดองค์กร
โครงสร้าง ระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
อย่างเป็นระบบและครบวงจร ($\bar{X} = 3.56$, S.D.
= 0.36) และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ
มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดระบบ
ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่ง
ของการบริหารการศึกษา ($\bar{X} = 3.47$, S.D. =
0.37) ตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของ
ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษา
ท้องถิ่นที่ 1 กับมาตรฐานด้านกระบวนการทาง
การศึกษาของสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่ม
การศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ทุกคู่ มีความสัมพันธ์กัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่า
ความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์
กันในลักษณะที่คล้อยตามกันทุกคู่ บทบาทของ
ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษา
ท้องถิ่นที่ 1 กับมาตรฐานด้านกระบวนการทาง
การศึกษาของสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่ม
การศึกษาท้องถิ่นที่ 1 มีความสัมพันธ์กันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าความ
สัมพันธ์กันในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันใน
ลักษณะที่คล้อยตามกัน ($r_{xy} = 0.892$) เมื่อ
พิจารณารายด้าน พบว่า บทบาทของผู้บริหาร
สถานศึกษาสังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1
มีความสัมพันธ์กันทางบวกสูงทุกคู่กับมาตรฐาน
ด้านกระบวนการทางการศึกษาของสถานศึกษา

สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัย พบว่า บทบาทผู้บริหารของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ บทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก บทบาทเป็นผู้ประเมิน บทบาทเป็นผู้คาดการณ์ และบทบาทเป็นผู้ให้คำปรึกษา และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ บทบาทเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนตามลำดับอาจเนื่องมาจากการคัดเลือกผู้บริหารในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษามีขั้นตอนที่คัดกรองและเลือกสรรบุคคลที่มีความเหมาะสมในการดำรงตำแหน่ง จึงทำให้สถานศึกษาได้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการแสดงบทบาทของตนเองในฐานะผู้บริหารได้เป็นอย่างดี จึงทำให้บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมาก แต่ในขณะที่บทบาทเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุน อยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากข้อจำกัดบางประการ เช่น เรื่องงบประมาณ จำนวนบุคลากรที่มีจำนวนจำกัด จึงทำให้บทบาทผู้บริหารของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ด้านบทบาทเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุน อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรณีการ์ บุญรอด (2547: 104) ได้ศึกษาบทบาทผู้บริหารสถาน

ศึกษาที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนของครูตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก พฤติกรรมการสอนของครูตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นของฝ่ายบริหารและครูผู้สอนที่เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม ด้านการสร้างแรงจูงใจ ด้านการเป็นผู้อำนวยความสะดวก ด้านการประสานความสัมพันธ์ และด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ความคิดเห็นของฝ่ายบริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม ไม่แตกต่างกันและบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนของครูตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าการเป็นผู้นำทางวิชาการ ด้านการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ด้านการประเมินผล ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา ด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และด้านการส่งเสริมเทคโนโลยีทางการศึกษาส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนของครูทั้ง โดยภาพรวมและรายด้าน ส่วนบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในด้านอื่นๆ ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนของครูสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพวิทย์ ใจกล้า (2549: ง) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารต่อการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนตามหลักสูตร

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทของผู้บริหาร ต่อการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการพัฒนาเครือข่ายที่อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุขสันต์ ชัยศิริวัฒน์ (2550: 72) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาครูโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน พบว่า บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาครูโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ ผู้ให้คำปรึกษา ผู้อำนวยการ ศึกษานิเทศก์ ผู้ประเมิน และผู้ส่งเสริมสนับสนุน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรรณมา หมาดเท่ง (2551: 106) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ผู้อำนวยการ ศึกษานิเทศก์ ผู้ประเมิน ผู้ส่งเสริมสนับสนุน ผู้ให้คำปรึกษา การบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนเอกชนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ขันเตรียมความพร้อมขั้นการปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และขั้นการประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ

บทบาทของผู้บริหารส่งผลต่อการบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนเอกชนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 ในภาพรวม

2. จากผลการวิจัย พบว่า มาตรฐานด้านกระบวนการทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 7 ด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มาตรฐานที่ 10 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการสนับสนุนและใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น มาตรฐานที่ 9 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย มาตรฐานที่ 7 สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน มาตรฐานที่ 8 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรทางศาสนา และสถาบันทางวิชาการ เพื่อพัฒนาวิถีการเรียนรู้ในชุมชน และมาตรฐานที่ 6 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบ และครบวงจร และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษา มีการจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ตามลำดับเนื่องจากแนวทางการปฏิบัติงานของผู้บริหารมีจุดมุ่งหมายตามมาตรฐานด้านกระบวนการทางการศึกษาตามเกณฑ์การประเมินมาตรฐานการศึกษา

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน: ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดกรมการปกครองท้องถิ่นที่กำหนด เพื่อการชี้วัดถึงประสิทธิภาพของการศึกษาของโรงเรียนนั้น ๆ ในขณะที่มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา อยู่ในระดับปานกลางอาจเนื่องมาจากยังเป็นเรื่องใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา จึงทำให้อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยชัยพร ศรีสวัสดิ์ (2548: ง) ได้ศึกษาการดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการของโรงเรียนประถม ศึกษาในเขตพื้นที่คุณภาพการศึกษากำแพงแสนวิทยา ผลการวิจัยพบว่าการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการของโรงเรียนประถมศึกษาโดยภาพรวมและรายมาตรฐานอยู่ในระดับมาก ปัญหา อุปสรรคการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการ การของโรงเรียนประถมศึกษาโดยภาพรวมและรายมาตรฐานอยู่ในระดับน้อย

3. จากการวิจัยพบว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 กับมาตรฐานด้านกระบวนการทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าความสัมพันธ์กันทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวกสูงทุกคู่กับมาตรฐานด้าน

กระบวนการทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน 1 อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการกำหนดแนวทางในการดำเนินกิจการภายในสถานศึกษา นั่นคือ บทบาทของผู้บริหารย่อมมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานด้านกระบวนการทางการศึกษาของสถานศึกษา หมายความว่าหากผู้บริหารแสดงบทบาทของผู้บริหารมากขึ้นเท่าใดจะทำให้มาตรฐานด้านกระบวนการทางการศึกษาของสถานศึกษา มากขึ้นในลักษณะคล้ายคลึงกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิรัตน์ รัตนอารีกุล (2546: ง) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานด้านปัจจัย และด้านกระบวนการกับมาตรฐานด้านผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า มาตรฐานด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี อยู่ในระดับมาก มาตรฐานด้านปัจจัย ด้านกระบวนการกับด้านผู้เรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของภาวิณี สกฤษณ์ (2551: 79) ได้ศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานของชาติ ผลการวิจัยพบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการ

ปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากการศึกษพบว่า บทบาทผู้บริหารของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า บทบาทด้านผู้ส่งเสริมสนับสนุนมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้นผู้บริหารควรสนับสนุนให้บุคลากรมีการวางแผนในการทำงาน ผลักดันให้บุคลากรมีการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ให้มากขึ้น นอกจากนี้ควรมีจัดอบรมความรู้เพิ่มเติมในเรื่องของใช้แหล่งข้อมูลต่างๆ ในการสร้างแผนการทำงานและเปิดโอกาสให้บุคลากรได้มีการแสดงความคิดเห็นถึงเป้าหมายในแผนงานนั้นๆ ผู้บริหารควรหาโอกาสที่ดี ๆ ให้กับบุคลากรได้ก้าวหน้าในหน้าที่การงาน เช่น อนุญาตให้บุคลากรเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ความสามารถให้กับบุคลากรอยู่เสมอ

2. จากการศึกษพบว่า มาตรฐานด้านกระบวนการทางการศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มาตรฐานที่ 13 ว่าด้วยเรื่องของสถานศึกษามีการจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งผู้บริหารควรให้บุคลากรทุกท่านมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนามาตรฐานการศึกษา

มีการติดตามกำกับดูแลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารควรมีนิเทศติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานว่ามีการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติงานประจำปีหรือไม่ และนำผลการนิเทศไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียน นอกจากนี้ควรมีการประเมินโครงการแต่ละโครงการในแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและนำผลการประเมินมาพัฒนาและปรับปรุงให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ผู้บริหารควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อรวบรวมและจัดทำข้อมูลรายงานและให้รายงานมีความถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์เสร็จเรียบร้อยทันเวลา และเน้นให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและตระหนักถึงความสำคัญในการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง นอกจากนี้ผู้บริหารควรจัดทำห้องประกันคุณภาพให้มีมาตรฐานที่สามารถเก็บรวบรวมหลักฐาน / ร่องรอยการดำเนินงานของโรงเรียนให้เป็นระบบระเบียบ

3. จากการศึกษพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 กับมาตรฐานด้านกระบวนการทางการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 มีความสัมพันธ์กัน โดยมีความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ผู้บริหารควรแสดงบทบาทของผู้บริหารให้มากที่สุด เพื่อให้ผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการทางการศึกษาของสถานศึกษาสูงขึ้นด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดอื่นๆ

2. ควรมีการศึกษาทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล

3. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2549). คู่มือแนวทางการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท., ม.ป.ป.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2549). คู่มือแนวทางการพัฒนา (โรงเรียนมาตรฐานคุณภาพตัวอย่าง). กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท., ม.ป.ป.
- ชัยพร ศรีสวัสดิ์. (2548). การดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่คุณภาพการศึกษากำแพงแสนวิทยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2544). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์ดีจำกัด.
- ไพวิทย์ ใจกล้า. (2549). บทบาทผู้บริหารต่อการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ภาวิณี สกุนา. (2551). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานของชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2553). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. สืบค้นเมื่อ 18 เมษายน 2553, จาก <http://rachakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2550/A/047/1.PDF>

วรรณมา หมาดเท่ง. (2551). **บทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วิธวิทย์ ทิพย์นพคุณ. (2553). **ปัญหาการจัดการศึกษาของไทย**. สืบค้นเมื่อ 21 สิงหาคม 2553, จาก <http://123.242.164.132/e-articles/Rearticle.php?reNews=99>.

วิรัตน์ รัตนอารีกุล. (2546). **ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานด้านปัจจัยและด้านกระบวนการกับมาตรฐานด้านผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สำนักงานการศึกษาเทศบาลนครนครปฐม. (2551). **รายงานประจำปี 2551 โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม**. นครปฐม: เทศบาลนครนครปฐม .

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559): ฉบับสรุป**. พิมพ์ครั้งที่ 2 . กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2551). **รายงานประจำปี 2551**. สืบค้นเมื่อ 29 เมษายน 2553 , จาก <http://www.onesqa.or.th/th/download/index.php?SystemModuleKey=9>

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา . (2551). **รายงานผลการประชุมสัมมนา เป้าหมายและยุทธศาสตร์การศึกษาท้องถิ่น**. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิคจำกัด.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). **รายงานการวิจัย การบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับสรุป**. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิคจำกัด.

สุขสันต์ ชัยศิริวัฒน์. (2550). **บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาครูโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

Farren Caela and Kaye L. Beverly. (1996). “New Skills Leadership Roles ,” in **The Leader of The Future**. 3rd ed. New York: The Drucker Foundation.

Lee J. Cronbach. (1974). **Essentials of Psychological Testing** . 3rd ed. New York: Harper & Row Publisher.

Rensis Likert . (1967). “The Method of Constructing and Attitude Scale,” in **Reading in Attitude Theory and Measurement** . New York: Wiley & Son.

Robert V. Krejcie and Daryle W. Morgan. (1970). **Determining Sample Size for Research Activities**. Journal for Educational and Psychological Measurement, (3), 608.